

Семейните ценности

*Есенна молитвена седмица
4-12 ноември*

Практически съвети за 90-те години

Издателство „Нов живот“ София, 1994 г.

Семейните ценности

**Практически съвети за 90-те
години**

*Есенна молитвена седмица
4-12 ноември*

Издателство „Нов живот“
София, 1994 г.

Адвентното семейство

Как да го направим място на топлина, близост и духовно израстване

Вест от служителите на Генералната конференция

Очите ми се спряха на статията от първа страница на вестник „Газет“ от 5 януари 1994 г. Темата бе „Международна година на семейството“.

С възбуждане прочетох за „клана Фулгър“ - семейство с шест деца и 48 внуци. Четири от децата живеят съвсем близо едно до друго - на малка уличка в покрайнините на Вашингтон. Другите две са само на няколко пресечки по-далеч. Бабата и дядото могат да отидат в дома на което и да е от децата си за по-малко от пет минути.

В един свят на непрекъснато движение, във време, когато родители и деца обикновено живеят разделено, това семейство има щастието да се радва на близостта. Нито за миг не им е скучно. Една от дъщерите казва: „За нас всеки ден е празник. Винаги има с кого да играеш, с кого да прекараш времето си или при кого да отидеш.“ Никога нямат проблеми с гледането на бебетата и постоянно нещо се случва. Членовете на това семейство винаги се подкрепят.

Направи ми силно впечатление стремежа на семейство Фулгър да предаде семейните и духовните си традиции на своите деца и внуци. Мей Фулгър, един от членовете на „клана“, заявява: „Нашата вяра е тясно свързана с начина ни на живот. Семейното единство е част от религиозните ни убеждения. За нас семейството е основата.“ Миналата година Фулгърви взели решение да подготвят за Коледа

*Превод от английски Емануил Георгиев
Компютърно оформление Димитър Илиев*

по един пуловер на всяко дете от семейството, а на гърба да изпишат имената и номерата им - също като във футболен отбор!

Какъв пример за съвременните семейства! Трябва да признаем, че семейството е основата на истинското щастие в света. Тъй като знае това, Сатана се опитва да го унищожи. Атакува от всички страни.

„Работата ни за Христос започва в семейството - пише Е. Вайт. - Няма по-важно мисионерско поле“ („Адвентен дом“).

Нека се молим четивата за тази молитвена седмица да бъдат благословение за всички адвентни домове по целия свят. Нека се опитаме да направим адвентния дом пример за истинско благочестие.

„Най-приятната небесна атмосфера е там, където царува Господният Дух“ („Адвентният дом“).

Моля се тази вест да ни помогне да издигнем Христос в домовете си и да подготвим децата си за вечността!

Лео Ранзоли
Вицепрезидент на Генералната конференция

1

Да укрепим домовете си

Елементите на истинския християнски дом

Робърт Фолкенбърг, президент на Генералната конференция на Църквата на адвентистите от седмия ден

С нежна загриженост Господ коронова сътворяването на планетата с едно по-различно същество - човека. Вместо да създаде чрез слово първия човек, както бе станало с всички животни, Бог извърши нещо уникално и го оформи от основните елементи, вдъхна в ноздрите на това чудно създание жизнено дихание „и човекът стана жива душа“ (Битие 2:7).

Уникално по произхода си, това Божие творение сподели някои от характерните черти на Бога (Битие 1:27). Новото същество трябваше да общува със себеподобни. Библиейският разказ продължава: „Не е добре за човека да бъде сам. Ще му създам подходящ помощник“ (Битие 2:18).

Така Господ Бог създаде жената „и я приведе при човека“ (ст. 22). С истинско възхищение Адам възкликна и Библията отбелязва първия поетичен стих: „Тази вече е кост от костите ми и плът от плътта ми... Затова ще остави остави човек баща си и майка си и ще се привърже към жена си и те ще бъдат една плът“ (ст. 23,24).

Бог създаде първото семейство и му даде място, където да задоволи всичките си нужди - лични и междуличностни.

В семейството всеки има определена роля, независимо дали е баща, майка, син, или дъщеря, или по-далечен роднина. Това е мястото, където получаваме насърчение, ръководство и... дисциплина. Тук се учим на основните принципи на въздържанието, на доброто и лошото, но преди всичко получаваме радостта от живота в Исус и надеждата за скорошното Му завръщане.

Размислям за греховното и егоистично естество на човека, когато си спомням една случка с дъщеря ми Кати от времето, когато едва можеше да ходи. Живеехме в град Панама, където климатът бе много горещ. Веднъж, докато се разхождаше, нещо предизвика гнева ѝ и тя се хвърли на земята. Започна да пищи и да си удря главата. Сепнах се от този неконтролируем изблик на ярост, идващ от това мъниче, което обичахме толкова много. Коленичих до малката „фурия“, погалих я нежно с ръка и казах: „Ако искаш да си удриш главата в пода, остави татко да ти помогне.“ Внезапно очите ѝ се разшириха от почуда. Обгърнах главата ѝ с ръце и много нежно и внимателно я наведох до пода. Някак си това преживяване направи изключително силно впечатление на малкото дете. Доколкото си спомням, това бе последният случай, когато тя изпадна в пристъп на гняв.

Всъщност всеки човек е отделен само на двадесетина, а може би и на по-малко години от варварството. Имаме само двадесетина години, за да дадем образование и възпитание, т.е. цивилизация, на децата, които се раждат. Те не знаят езика ни, културата, религията и духовните ценности. Не разбират духовните и политически злини в света.

Затова не е чудно, че според библейския модел хората се отнасят един към друг като членове на едно семейство. Обръщаме се към Бога с „Татко наш“. Исус постоянно говореше за Бога с думи, които се използват в семейните отношения. Като вярващи ние се смятаме за братя и сестри. Църквите би трябвало да отразяват същите чувства на гри-

жа, взаимна привързаност и подкрепа, съществуващи в семействата, ръководени от Божия Дух.

Но в наше време семейството е в криза. Още първото семейство трябваше да преживее ужаса от смъртта на обичния си син, убит от своя брат. Днес виждаме, че отчуждението унищожават семействата. Създават се лоши отношения, непростителен дух, отделяне на братя от сестри, на родители от деца, разкъсване на връзките на любов и приятелство, които Бог ни е дал като благословение. Някога Исус каза: „Поради вашето коравосърдечие Мойсей ви е оставил да си напуцате жените“ (Матей 19:8). След това продължи с тъга: „Но отначало не е било така.“ Виждаме как самият Творец, създал Адам и Ева, показва съжалението Си за промяната, довела до принизяване на това, което е дал като идеал на чадата Си.

Колкото повече се отдалечаваме от Божия идеал за семейството, толкова по-коравосърдечни ставаме. В Западните страни броят на разводите почти е достигнал броя на сключените бракове. Заедно с упадъка на семейството можем да видим и западането на цивилизацията.

Навсякъде разпадането на семействата създава огромни проблеми, води до нарастване на престъпността, увеличаване на наркоманите и задълбочаване на насилието. Всички тези неща се превръщат в основни проблеми за правителствата, а въздействието им върху Божията църква е унищожително. Знаем, че мнозина от тези, които се обезсърчават и отпадат от църквата, действат повлияни от семейни проблеми. Недоволството на младежите, подбудено от семейни недоразумения, често води до отхвърляне на Христос и поемане по свой път. Травмата на развода кара много хора, силни във вярата християни, да насочат вниманието си към ежедневните неща и да започнат да живеят с бремето на вината.

Предупредени сме, че в края на историята семейството ще бъде обект на особени сатанински атаки. Павел писа на Тимотей за поколение от егоисти, което няма да живее според дадения идеал и ще хвърли света в безредици (2Тим. 3:1-4). Не сме забравили и Исусовото предупреждение, че накрая светът ще възприеме ценностната система на хората отпреди потопа. Днес виждаме, че това се изпълнява.

Факт е, че живеем в разпадащ се свят и църквата не остава незасегната. Много самотни родители в нашата среда, душевно опустошени от раздяла, изоставяне или развод, трябва да намерят семейна подкрепа в църквите ни. Вместо да ги изхвърляме от църквата, трябва да ги подкрепяме в нуждите им.

Адвентистите от седмия ден имат привилегиата да занесат на смутения свят вестта, че Христос е отговорът на проблемите. Вестта ни за света не се състои само в предупреждение за скорошното изливане на Божиите наказания върху бунтуващата се планета. Нашата вест запознава хората с един Спасител, решен да спаси чадата Си. Чрез спасяване на семейства в беда трябва да покажем на практика в църквата и в живота си как Бог е спасил самите нас. Църкви, които действат според великите Исусови принципи, помагат на самотни родители и на деца от разбити семейства да намерят увереност, подкрепа, любов и християнска среда.

Християнският дом не е само убежище, в което се възстановяваме от раните, причинени от живота. Влиянието му е много по-всеобхватно. Е. Вайт ни напомня: „Мисията на дома се простира далеч отвъд членовете на семейството. Християнският дом трябва да бъде пример, онагледяващ превъзходството на истинските житейски принципи. Този пример ще бъде една мощна сила за добро в света... Домът, чиито членове са учтиви и любезни християни, оказва изключително голямо и добро влияние“ („Адвентният дом“).

Християнският дом не може да се създаде само с планиране и вземане на решения. Необходимо е сладкото и облагородяващо влияние на самия Христос. В детството си имах щастието да получа благословението на това влияние. Не си спомням нито един случай по време на петдесетгодишния съвместен живот на родителите ми, когато те са повишили глас или са се разгневили. Помня обаче усещането за присъствието на Светия Дух, когато в юношеските си години се събудих една сутрин и чух гласове от стаята на родителите ми. Приближих се до вратата и чух баща ми да се моли за мен.

Да, добрият дом се крепи на духовните преживявания на членовете на семейството, защото само чрез Христовата сила може да се получи способността за победа над естествените ни човешки егоистични чувства. Благодетство, търпение, желание за поставяне на интересите на другите на първо място, себепожертвувателност - всички тези неща идват само от общуването с Христос. Те са необходими за създаването на добрия християнски дом.

Какво е необходимо за създаването на истински християнски дом?

Веднага си спомняме за християнските черти на характера, които наистина са основата. Но те се изявяват най-добре в семейството. Домът е определен за място, където съпругът и съпругата проявяват взаимна любов и си помагат в това, което не биха могли да постигнат поотделно. Не искам да кажа, че извън брака не може да има успешен живот, тъй като и в библейски времена, и днес виждаме много примери за противното. Но Божият идеал, макар и не винаги постиган в съвременния свят, призовава за дом, в който баща и майка си сътрудничат в отглеждането на деца, които да растат в любов, сигурност и стабилност, почитайки Бога и един друг.

Както бащата, така и майката имат особена задача. Въпреки че задачите са различни в различните страни, целта навсякъде е една и съща. В писмото си до ефесяните, гл. 5 и 6, апостол Павел описва подробно същността на истинския християнски дом. Дава ни следния важен принцип: „И ходете в любов, както и Христос ви възлюби и предаде Себе Си за нас принос и жертва на Бога за благоуханна миризма“ (Еф. 5:2). Истинските християни проявяват взаимна почит, защото почитат Христос (ст. 21).

Когато работят заедно с ред и посветеност, членовете на семейството се подкрепят духовно, физически, емоционално и често финансово. Небесният Отец действа в такива домове и осъществява делото Си. Колкото повече укрепват семействата, толкова по-силна става църквата. Остин Соренсен твърди: „Детето не би могло да приеме Бога за баща, ако първо не открие нещо от Бога в баща си“ (Сп. „Времето в което живеем“, юни 1979 г.).

Образът на бащата или майката, коленичили пред небесния Отец, създава траен духовен образ в децата. Друго мощно средство за общуване е подаряване на част от времето ни.

Миналия февруари споделих в сп. „Ривю“ едно практически средство, което използвам, за да подчертая значението на семейството. Дадох „подарък“ на жена ми. Не става въпрос за нова кола или пътуване из карибските или гръцките острови. Не, не бе и нова рокля за събота или нови книги от местния адвентен книжен център. Този специален дар бе нещо по-особено.

Най-скъпото нещо за мен е времето. Това бе и моят подарък. Обещах всеки месец да прекарвам един цял ден с Анита по начин, който тя избере. Отдаване на времето ни на съпруга или деца означава да дадем самите себе си. По този начин казваме: „Аз те ценя. Ти си нещо значимо в живо-

та ми.“ Нека издигнем семействата си, като им даваме от времето си.

Молитвата за и със семействата ни и даването на времето ни са две практически средства за укрепване на християнския дом. Но преди всичко нека признаем, че в Христос общуваме със Създателя на семействата. Той може да бъде наша сила, когато сме слаби. Нека тази седмица направим така, че с молитва и посвещение да се приближим до небесния ни Отец и да укрепим домовете си. Нека помислим и как да използваме църквите, за да заздравим семействата си.

Въпроси за разискване

1. Как адвентните църкви могат да помогнат на samotните родители?
2. Какви благословения си получил в семейството?
3. Как можем да направим домовете си по-духовни?

Да бъдем християни в брака

Само в дома показваме истинския си нрав

Карен и Рон Флауърс

Ръководители на центъра за семейно подпомагане към Генералната конференция

Исус стигна до същността на християнството, казвайки следното: „По това ще познаят всички, че сте Мои ученици, ако имате любов помежду си“ (Йоан 13:35).

В обстановка, в която благочестието и святостта са се измервали с дела на лично посвещение към Бога, Исус издигна значимостта на човешките взаимоотношения. При един случай Той показа, че религията се състои преди всичко от любов към Бога и към ближния (Матей 22:37-39). Знаейки, че любовта към хората не е възможна без любов към Бога в сърцето, Павел наблегна съвсем сериозно на човешките взаимоотношения. „С любов служете един на друг. Защото целият закон се изпълнява в една дума, сиреч в тая: „Да обичаш ближния си като себе си“ (Гал. 5:13, 14). Апостол Йоан изрича същата мисъл, но с различни думи: „Ако рече някой: Любя Бога, а мразя брата си, той е лъжец. Защото човек, който не люби брата си, когото е виждал, не може да люби Бога, Когото не е виждал“ (1Йоаново 4:20).

Семейството също е включено в понятието „ближен“

Обикновено не прилагаме тези текстове за семейния живот. Но за тези от нас, които са женени, брачният партньор е най-непосредственият ближен. Проявяваме християнството си най-вече в семейните отношения. Всъщност бракът може да бъде индикатор за духовния ни живот, защото зад стените на дома неизбежно разкриваме това, което се крие в сърцата ни. Можем да обличаме най-добрите си дрехи за навън, но пред съпругата събуваме обувките и чорапите си. Чрез брака и отношенията ни с децата и с другите роднини се пише историята за нашето добро или лошо християнство. Бракът е лакмусова хартия, барометър за действието на Божията благодат в живота ни.

Посредством следването на Христос в брака ние откликваме на Божията вярност към нас. В Библията бракът се разглежда като завет и посвещение, подобни на Божия завет и посвещение към народа Му. Както бракът, така и Божият завет с нас са описани в Библията и се използват като илюстрация на едното за другото. Призовани сме да подражаваме в нашата сфера на действие на това, което небесният Младоженец прави за невястата. „Да се любите един друг, както Аз ви възлюбих“ (Йоан 15:12).

Една жена заяви следното: „Той е образцов съпруг и баща в църквата, но у дома съвсем не е такъв.“ След това разказа как заедно с децата мълчаливо е търпяла емоционалните и физическите травми, докато накрая намерила смелостта да избяга от него и да потърси сигурност и подслон.

Други живеят в не дотам драматични обстоятелства, но въпреки това преживяват болезнено неуспеха на така наречени християни, които не проявяват вкъщи благо-

честие, показано в църквата. Библейският учен и професор в семинария Елизабет Ахтемайер пише следното: „Понякога за много от нас бракът е отделен от религията. Има хора, които вярват, че е напълно възможно да бъдеш християнин и в същото време да не се разбираш с брачния си партньор.“ Авторката заключава: „Християнското и брачното посвещение са две страни на едно решение“ („Посветеният брак“, с. 101).

В съвместния ни брачен живот ние си помагаме един на друг да опознаем дълбоките духовни истини. Помагаме си в „пътя към небето“, както писа Е. Вайт във „Вести към младите“. В книгата си „Домашно огнище“ Чарлс Алън разказва за един мъж, който казал на жена си, че отива в канцеларията на шефа, за да поиска увеличение на заплатата. Събрал смелост, влязъл при шефа си и той му дал увеличение по-голямо от очакваното. Отишъл си у дома и открил, че в гостната има запален свещник, а на масата са поставени изискани ястия. „Сигурно някой се е обадил у дома и е съобщил радостната вест на жена ми“, помислил си той.

Влязъл в кухнята, вдигнал жена си на ръце, целунал я и ѝ разказал всички подробности от разговора с шефа. Когато седнали на масата, открил до чинията си красива картичка с надписа: „Поздравявам те, скъпи! Знаех, че ще успееш. С всичко това искам да ти кажа колко те обичам.“

Безусловна любов

Когато стигнали до десерта, бил озадачен от втора картичка, която паднала от джоба на престилката ѝ. Навел се, вдигнал я, прочел я и веднага я скрил. Със същия красив почерк било написано следното: „Не се безпокой за това, че не получи увеличението. Знаем, че ти го заслужаваш. С всичко това искам да ти кажа колко те обичам.“

Бог е обещал да ни обича безусловно и винаги да бъде верен на заветните Си отношения с нас. Той знае, че бракът, подобно на всичките Му добри дарове за човечеството, е покварен от греха. И въпреки това „целта на евангелието е да го възстанови в неговата чистота и красота“ („Мисли от планината на благословието“). Такова възстановяване винаги е чудо на благодатта, което е възможно само в присъствието на небесния Младоженец. Лойд Джон Огилви казва за брака си: „Мери Джейн и аз все повече осъзнаваме, че заедно се стремим към Христос. Постепенно Той се превръща в център на отношенията ни. Колкото повече Го обичаме, толкова по-голяма любов можем да изпитваме един към друг“ („Заедно всеки ден“, с. 27).

За да помогне на християните да разберат предизвиканата от евангелието радикална промяна в брака и във всички отношения, Павел пише: „Не правете нищо от партизанство или от тщеславие, но със смиреномъдрие нека всеки счита другия по-горен от себе си. Не гледайте всеки само за своето, но всеки и за чуждото“ (Фил. 2:3, 4). Християнството в брака означава да се отнасяме един към друг с уважение, да проявяваме почит и достойнство и да не се стремим да се налагаме, а да се „подчиняваме един на друг в страх от Христа“ (Еф. 5:21).

Имайки предвид личния си опит в брака, Е. Вайт пише: „В брачната ви връзка чувствата трябва да съдействат за взаимното ви щастие. Това е Божията воля за вас. Но макар че трябва да сте като едно, никой от вас не бива да загубва индивидуалността си. Бог притежава вашата индивидуалност“ („Вести към младите“).

Различията ни като отделни личности често ни привличат в началото на отношенията, но са причина за по-късни конфликти и прояви на неудовлетворение. Човешко е да критикуваме и да се опитваме да побеждаваме другия. Но християнско е „да подчертаваме предимствата на хората,

а не недостатъците им“ („По стъпките на великия Лекар“); да се учим да уважаваме особеностите, които всеки от нас проявява; да си помагаме, доколкото е възможно, и да развиваме духовния си потенциал; да намираме начин да работим заедно, за да изпълняваме възложената ни от Бога служба.

Любов с думи и дела

Проявяваме християнство в брака си, когато изразяваме любовта си с думи и дела. Интимните отношения процъфтяват с времето и чрез задълбочаване на привързаността и взаимното насърчение.

Във всеки брак има конфликти. Можем да изразходваме силите си, като се нападаме и обвиняваме или като се опитваме да разрешим проблемите и да работим заедно за намиране на алтернатива, задоволяваща и двамата.

Ще сме на път да станем християни, когато се научим да казваме „извинявай“ и когато желаем да направим усилия да преминем през трудното изпитание наистина да се вслушваме в мнението на другия. Понякога обстоятелствата заплашват брака ни, но любовта намира изход. В книгата си „Докосване на сърцето“ Гордън и Гейл Макдонълд разказват една съвременна история за преданост.

Веднъж Лайза Джонсън се върнала у дома, след като била в болница за лечение на болест, за която се мислело, че е тежка форма на грип. Била много слаба, но съпругът ѝ Дейвид ѝ дал писмо, в което разкривал хомосексуалната си връзка и факта, че е серопозитивен с вируса на СПИН.

Тъй като очаквал да реагира истерично и да му нареди да напусне дома, вече си бил опаковал багажа. Тя го зашеметила с реакцията си. „Дейвид, обичаш ли ме?“ Когато отговорил положително, тя продължила: „Тогава нека се помъчим да оправим нещата.“ Прощението било бавен и

мъчителен процес, по време на който Дейвид скъсал с любовника си и благодарение на Божията благодат успял да се възстанови и да се помири с жена си. След като Лайза отново се разболяла и станало очевидно, че вирусът на СПИН скоро ще я прати в гроба, те решили да споделят тайната си с приятели. Някои били ужасени и прекратили приятелството си с тях. Други се сближили още повече със семейството и се опитали да разберат тази удивителна вярност.

Семейство Макдонълд прави следния коментар: „Не всички биха могли да постъпят като Лайза, но това, което се случи, винаги ще показва какво е възможно, когато човек гледа сериозно на вярността - по-сериозно от повечето хора в наше време“ (с. 52).

Християнството в брака не означава постигане на състояние, при което не се проявяват никакви грешки, а прилагане на практика на небесните принципи. Тези принципи винаги ще насочват погледа ни към Божествените идеали и ще ни направляват в пътя ни. Постоянно ще ни освежават с благодат и сила, помагайки на крехката и пробита лодка да се движи през спокойните или бурни води на брака.

Въпроси за разискване

1. Защо винаги е по-трудно да бъдеш християнин у дома, отколкото на работното място?
2. Според авторите коя е основната част на хармонията в брака?
3. Съгласни ли сте с казаното в края на статията? Не се ли изисква прекалено много?

Това, което Бог очаква от бащите

В Библията има много истории за бащи

Джон и Мили Янгбърг, професори в университета „Андрюс“

Баща. Думата извиква в съзнанието ни много образи - положителни за някои, отрицателни за други. Дълбоко в сърцето на всяко дете има силно желание (макар и понякога неосъзнато) да бъде приемано и подкрепяно от бащата.

Добрата вест е, че всеки от нас е приет от небесния ни Баща: „Благословен да бъде Бог и Отец на нашия Господ“, „за похвала на славната Си благодат, с която ни е обдарил във Възлюбения си“ (Еф. 1:3, 6). Тъй като ние, земните родители, сме приети от Бога, би трябвало да приемаме децата си и другите хора.

В Библията са разказани историите на много бащи. Ще споменем само пет и категориите хора, на които са символ.

1. Енох - бащите, които се учат да обичат от цяло сърце. В краткия доклад за Енох ни е разказано: „Енох живя шестдесет и пет години и роди Матусал. А откак роди Матусал, Енох ходи по Бога триста години и роди синове и дъщери. И всичките дни на Енох станаха триста и шестдесет и пет години. И Енох ходи по Бога и не се намираше вече, защото Бог го взе“ (Битие 5:21-24).

След като стана баща и почувства любовта на сина си, сърцето му бе привлечено към малкия Матусал. Енох се научи да обича още по-силно. Той бе обичал Бога и хората, но бащинството му го научи на взаимоотношения, за които не би могъл да научи по друг начин. Започна да „ходи по Бога“.

Бащинството е най-важният университет, който един мъж може да завърши. Уроците, които научаваме в учебната програма на семейството, са по-важни от всички останали уроци в училището на живота. Чрез бащинството се научаваме да обичаме по-дълбоко и по този начин да „ходим по Бога“.

2. Авраам - баща на онези, които благославят децата си. *Аврам* означава „издигнат отец“. *Авраам* означава „отец на голямо множество“. В Священото писание той е най-силният пример за благочестив баща. Където и да отидеше, „издигаше олтар на Господа и призоваваше Господнето име“ (Битие 12:8).

Днес бащите могат да се учат от примера на Авраам и да направят приоритет в живота си сутрешното и вечерното богослужение. Дори Исмаил, родил се при неблагоприятни обстоятелства и подбуден от майка си да си вземе много езически съпруги, не забрави примера на баща си. „В края на дните си той се покая за злите си пътища и се върна при Бога на баща си“ („Патриарси и пророци“).

Днес много родители имат втори брак и осиновени деца. Макар че някои бащи нямат официално бащинство, те все пак са отговорни за децата. Каква влияние върху непокорното дете може да има примерът на бащата и молитвите му! Бог може да върне отстъпилите у дома, както някога направи с Исмаил.

Авраам имаше доста грешки. Днешните бащи също не са свършени, но подобно на Авраам можем да се покаяваме и да вървим все по-напред и по-високо. Може би най-

насърчителното нещо в живота на Авраам бе фактът, че е израснал сред езичниците в Ур, но е имал вяра в Божиите планове и е благословил чадата си и всички верни, които са живели от тогава до днес. Сам Бог е казал: „В тебе ще се благославят всички земни племена“ (Битие 12:3).

Бащите пазят много скъпи спомени за децата си. Наскоро ми се случи нещо, което ще остане в сърцето ми за цял живот. Мили ми предложи да отида на къмпинг със сина ни Джон, който сега е на 35 години - просто само ние двамата. Прекарахме чудесен уикенд. В събота минахме с кану през верига от езера и си проведехме богослужението на малък хълм с горичка.

Предложих да се върнем до къмпинга за обяд, но сина ми каза: „Татко, чакай малко. Искам да ми дадеш бащинско благословение.“ Там в кануто положих ръце на главата му и се застъпих пред Небето да му помогне в този период на смяна на работата. Помолих за Божиите благословения над съпругата му Лори и двете им деца. Завърших с библейските думи: „Господ да те благослови и да те опази! Господ да осияе с лицето Си над тебе и да ти покаже милост! Господ да издигне лицето Си над тебе и да ти даде Мир!“ (Числа 6:24-26).

3. Илий - бащите, които пренебрегват децата си. Илий, израилевият първосвещеник, застъпващ се за народа, не принасяше усърдни молитви за синовете си. Мекушав по характер, той не обичаше да ги наказва. Не се съобрази с характера им и това имаше пагубни последствия за народа и за собствените му потомци.

Днес светът и църквата са пълни със заети бащи. Мили и аз сме говорили с хиляди от тях. Някои съжालяват за това или онова, но още не сме срещнали баща, който да съжاليا, че е прекарал прекалено много време с децата си.

4. Давид - бащите, които страдат. Сред най-тъжните думи в Библията е възклицанието на Давид: „Сине мой

Авесаломе, сине мой, сине мой Авесаломе! Да бях умрял аз вместо тебе, Авесаломе, сине мой, сине мой!“ (2Царе 18:33). За всички бе явно, че Давид се провали в дома си. Полигамията и прелюбодейството дадоха лош пример на децата му и той пося жетвата на убийство, кръвосмешение и бунт.

Но покаянието на Давид бе искрено и дълбоко. Той скърбеше за чадата си и за случилото се и Господ прие покаянието му. Господ чувства цялата ни болка, особено когато страдаме за децата си. Въпреки трагичните грешки, оставящи белези върху живота ни и върху живота на други, Бог страда заедно с нас. Той ни помага да съберем счупените парчета и да станем „наранени изцерители“.

5. Бащата, чийто син имаше ням дух - символ на бащите, които водят „невъзможни“ деца при Исус. В Марко 9 гл. са описани три случки, които са важен урок за съвременните бащи.

Първо виждаме Исус и Неговия Отец в близко общуване на Планината на преображението. Славата на Отец озарява Сина и глас от облаците казва: „Този е Моят възлюбен Син, Него слушайте“ (ст. 7).

Когато Христос слиза от планината, учениците Му Го питат дали Илия ще дойде. В отговора Си Исус насочва вниманието им към великата пророческа вест на Малахия. „Илия първо ще дойде и ще възстанови всичко“ (ст. 12). Преди Христовото първо и второ идване всесветската вест на Илия обръща сърцата на бащите към чадата и сърцата на чадата към родителите (Мал. 4:5, 6).

След пристигането си в полите на планината учениците се срещат с баща, който е в голяма беда. Синът му е глухоням, обхванат от нечист дух, причиняващ му гърчове, наподобяващи епилепсия. Никой не е успял да помогне на бащата и в отчаянието си той води момчето при Исус. Съмнява се, че нещо може да се направи, но се обръща към Него: „Ако

можеш стори нещо, смили се за нас и помогни ни.“ Но Исус му показва колко много зависи от него: „Ако можеш повярва! Всичко е възможно за този, който вярва.“ Бащата възкликва: „Вярвам, Господи! Помогни на моето неверие!“ (Марко 9:22-24).

Малко по-късно бащата и синът се прегръщат. И двамата са изцерени - бащата от неверието си, а синът от болестта и нечистия дух. Една мъртва връзка е възстановена за нов живот. Баща и син падат на очи пред Исус. С обновения си ум момчето благодари на Божия Си за това, че е разкъсал оковите.

Не бива да забравяме, че излекуването на сина зависеше от вярата и молитвата на бащата. Господ да не допусне да съгрешим (1Царе 12:23), като престанем да се молим за децата си.

Марко 9 гл. има голямо значение за живота ни. Първо, виждаме идеала, постигнат от човешка плът на планетата Земя. Отец и Синът бяха едно съвършено цяло. Молитвата създаваше непрекъснато общуване. Отец можеше да каже: „Този е Моят възлюбен Син.“

Второ, вестта за последните дни провъзгласява, че родители и деца трябва да се стремят към Божия идеал и да възстановяват отношенията си. Обикновено бащите и майките правят първата стъпка, а децата откликват. Това подготвя пътя за второто пришествие (Мал. 4:5, 6; Исая 40:3) и възстановява всичко (Марко 9:12), включително мястото на бащите в живота на децата им.

Трето, бащите и майките трябва да довеждат „невъзможните“ случаи при Бога. Деца, от които мнозина са се отказали, деца, които изпълняват заповедите на неприятеля, все още са скъпоценни за Бога. Днес Исус е готов да отговори на молитвата на бащата така, както отговори преди 2000 години. Ние се борим в молитва, но вече имаме предимството, че Исус е победил на кръста. Със

сълзи и упорити молитви донасяме пред Него разбитите семейни отношения и отклонили се деца, като представяме заслугите на пролятата Исусова кръв.

Когато се молим за други, Бог ни показва петната в собствения ни характер, които неприятелят използва, за да атакува семействата ни. Битката се печели на колене, когато молим за изпълнение на библейските обещания, като например: „Пленниците на силния ще се отнемат и користта ще се отърве от страшния. Защото Аз ще се съдя с оня, който се съди с тебе и ще спася чадата ти“ (Исая 49:25). Истина е, че децата ни пак имат правото на избор и Бог няма насила да ги вкара в небето. Молитвите ни обаче имат голяма сила, която може да доведе чадата ни до подножието на кръста дори след години на странстване. Когато се застъпваме за децата си, личните ни емоционални травми и духовният ни живот също се обновяват и ние се възстановяваме.

Като бащи и майки нека още днес заведем децата си при Исус. Няма да останем разочаровани. Той може да изцери наранените чувства и да обнови семействата ни.

Въпроси за разискване

1. Кой от петте бащи ви прави най-силно впечатление? Защо?
2. Намерете обещания в Священото писание, които ви дават надежда като родители.
3. Как се справяме с чувството за вина, ако децата ни престанат да ходят на църква и да спазват адвентните принципи на живот? Бащинството е най-важният университет, който един мъж може да посещава.

Помощ за майките в съвременния свят

Когато и двамата родители работят извън дома

*Катлийн и Джонатан Кунтараф, служители в
Далекоизточната дивизия на Църквата на адвентистите
от седмия ден*

В нашия съвременен свят в повечето случаи се налага и двамата родители да работят извън дома. Това може да се дължи на покана за работа в Господнето дело, нужда от признаване, финансова сигурност или развиване на личните способности. Винаги обаче съществува известен риск.

Тези различни нужди, съчетани с твърдите разпоредби в работата, воюват срещу доброто отглеждане на децата. Майката християнка изпитва най-големи трудности в борбата да отгледа децата си и да изпълнява семейните си задължения. Мъките ѝ са още по-големи, ако има бебе или малки деца. Трудно е да се решиш да оставиш плачещото дете и да отидеш на работа след една безсънна нощ, прекарана до люлката.

Работещите майки често имат работа, която не им позволява да отделят време за децата, страдащи от липса на внимание. Въпреки това Е. Вайт набляга на съдбоносната роля на майката: „Първият учител на детето е майката. В периода на най-изострена възприемчивост и бързо развитие възпитанието му е до голяма степен в ръцете ѝ“ („Възпитание“). Времето на майката „принадлежи на децата ѝ“ („Основи на християнското възпитание“).

Специалистите посочват колко голям риск поемат работещите майки. Роджър Дъдли изброява „работещите майки - при положение, че и двамата родители са извън дома през по-голяма част от деня“ като един от основните фактори за упадък на религиозните стойности сред младежите християни („Предаване на факела“, с. 31). Джеймс Добсън пише за обществото в Съединените щати: „Убеден съм, че изоставянето на дома е най-сериозната ни и най-опасна грешка като нация!“ („Това, което съпругите биха искали мъжете им да знаят за жените“, с. 55).

Проблемът става още по-голям, когато работещите майки са влюбени в работата си и са изцяло погълнати от нея.

Обикновено такива хора навреждат не само на себе си, но и на семействата си. Семействата им се чувстват пренебрегнати и изоставени подобно на семействата на алкохолиците или наркоманите. Водещият детски психолог Ури Бронфенбренер пише: „Независимо дали става въпрос за трудности в четенето, бягство от училище, употреба на наркотици или детска депресия, бедата води началото си от периода, когато детето е започнало да се прибира в празен дом“ (Цитирано от Джордж Найт в „Митовете на адвентизма“, с. 87).

От друга страна, известни хора са постигнали успех в резултат на полученото от майките насърчение. Вземете за пример Мойсей. Прекарал първите 12 години от живота си със своята майка и в резултат на това никога не забравил Господа, макар че отсъствал от дома цели 28 години. Въпреки египетската философия, на която бил учен, докато живеел сред езичници, останал верен на предадените от майка му учения.

„С вяра Мойсей, като стана на възраст, се отказа да се нарича син на фараоновата дъщеря и предпочете да страда с Божиите люде, а не да се наслаждава за кратко време на греха, като разсъди, че укорът за Христа е по-голямо

богатство от египетските съкровища; защото гледаше на бъдещата награда“ (Евр. 11:24, 25). „Бъдещият живот на Мойсей, великата мисия, която трябваше да изпълни като лидер на Израил, свидетелстват за важната роля на майката християнка... До голяма степен майката държи в ръцете си съдбата на своите деца“ („Патриарси и пророци“).

Предизвикателства към съвременните майки

Могат ли да изпълнят църковната си мисия майките християнки, които отсъстват от дома през по-голяма част от деня? Трябва да се намери начин за съчетаване на отглеждането на децата с работата извън дома. Необходимо е да насърчаваме работещите майки да се справят с това предизвикателство.

Ние, Кетлийн и Джонатан, пътуваме много в работата си за църквата и често трябва да се справяме с подобни ситуации. Предлагаме следното:

1. Необходимо е майките да бъдат с децата си по време на бебешкия период и в предучилищната възраст. Когато тръгнат на училище, майките могат да потърсят работа на непълнен работен ден и да работят, докато децата им са на училище, но да са заедно с тях след като се приберат у дома. Е. Вайт съветва майките: „Първата и най-важна работа в живота ви е да бъдете мисионери у дома“ („Свидетелства“, т. 4).

С напредъка на обществото от индустриалната към постиндустриалната ера развитието на компютърните технологии дава възможност много работни места да се преместят от заводи и канцеларии в дома. Тази промяна дава гъвкавост на работното време и финансова сигурност, а следователно и по-задоволително решение на проблемите на християнското семейство.

2. Майката, съветва Е. Вайт, „трябва да проявява голямо внимание, ако поверява в чужди ръце оформянето на детския ум“ („Основи на християнското възпитание“). Ако не намерим някой, на когото имаме пълно доверие, не бива да оставяме децата си на други хора.

Съветът на Е. Вайт към работещите майки е извлечен от личния ѝ опит. Поради многобройните пътувания Джеймс и Е. Вайт трябвало да направят така, че първият им син Хенри да остане при семейство Хауланд пет години. Вторият им син Едсън бил оставен на грижите на Клариса Бонфой на 9-месечна възраст.

Когато децата ни Андрю и Андреа бяха по-малки, Катлийн работеше в адвентната болница „Бандунг“, а аз бях назначен в адвентния университет в Индонезия. Приехме поканата да работим в тези две институции само защото имахме помощ у дома и майка ми пожела да се грижи за децата. Поверихме ги на нейния надзор и грижи.

Вярата помага на майките да се справят

Вярата е важна не само за бъдещото ни спасение, но и за всекидневния ни живот. Как може вярата да помогне на работещите майки да се справят с натиска?

1. Направете оценка на мотивите си. Апостол Павел пише: „Изпитвайте себе си дали сте във вярата; опитвайте себе си. Или за себе си не познавате ли, че Христос е във вас, освен ако сте порицани“ (2Кор. 13:5). Преди да оставим децата си, трябва да се запитаме: „Наистина ли се налага да работим и да рискуваме бъдещето им? Струва ли си риска?“ Като християни вярваме, че парите не са основният ни приоритет и че Бог никога няма да ни остави.

2. Имайте вяра в Божията закрила. След като проучим и открием, че мотивите ни за работа извън дома не са

егоистични, вярата в Бога ще ни помогне да се справим с трудностите. Божието дело има нужда от майките! Ние вярваме, че „Божие дело на тази земя никога няма да бъде осъществено, ако хората, съставляващи църковното ни членство, не се заемат с работа и не съединят усилията си с усилията на проповедници и църковни служители“ („Служители на евангелието“). Така работещите майки могат да апелират за изпълнение на Христовото обещание, че „Господ, Той е, Който ходи пред тебе, Той ще бъде с тебе; не ще отстъпи от тебе, нито ще те остави. Не бой се, нито се смущавай“ (Вт. 31:8).

3. Действена вяра. Вярата не е дързост. Самонадеяност е да казваме, че работим за Бога и вярваме, че Той ще се погрижи за всичко, а в същото време не правим нищо за децата си. Да, необходимо е да имаме вяра, че Бог ще се погрижи за децата ни, но и Той очаква от нас да прекарваме с тях известно време, достатъчно по количество и качество.

Когато ни поканиха да работим в Далекоизточната дивизия, Андрю и Андреа бяха в начално училище. Макар че работата ни изискваше постоянно да пътуваме, ние направихме всичко възможно да нагласим разписанията си по такъв начин, че поне един от родителите да е у дома с децата. Понякога имаше непреодолими ситуации, при които трябваше да пътуваме по едно и също време, но се стремяхме да ги свеждаме до минимум.

Преди заминаване се молим с децата ни, прегръщаме ги и ги целуваме за довиждане и им напомняме: „Господ е ваш пастир. Нека Светият Дух ръководи стъпките ви.“ Чувстваме, че вярата в Бога означава доверяване на Неговата грижа и закрила.

Въпреки заетостта си Е. Вайт често мислела за децата си и копнеела да бъде с тях. В един от сънищата си каза: „Мога да върша толкова малко добро. Защо да не сме с децата си и да се радваме на общуването с тях?“ Високият

ангел до нея ѝ казал: „Дала си на Господа две прекрасни цветя, чието ухание е като сладък тамян пред Него. Те са по-скъпоценни от злато и сребро, защото са дар от сърце. За тази жертва се изисква всяка фибра на душата. Не гледай сегашните обстоятелства, а насочи погледа си към настоящите задължения и към Божията слава. Следвай ръководството на Господа и светлина ще озари пътя ти. Всяка проява на себеотрицание, всяка жертва се записва и няма да остане невъзнаградена“ (А. Л. Вайт, с. 177). Това преживяване укрепило госпожа Вайт като работеща майка и тя с вяра продължила да работи до края на живота си.

Дали и ти си работеща майка, която трябва да преодолява многобройни трудности? Вярата и упованието в Божието ръководство ще ти помогнат да победиш страховете за децата си. Продължи да ги обичаш и да се грижиш за тях. Не спирай де се молиш за тях. Увери се, че са в добри ръце и прекарвай известно време с тях, отдавайки им вниманието си при всяка възможност.

Не губи вярата си, че Христос ще се погрижи за всичко останало. Помни едно от най-великите Му обещания: „Бог е нам прибежище и сила, винаги изпитана помощ в напасти“ (Пс. 46:1). Да, Божието желание да помага на народа Си не е само за миналото, но важи и за майките в съвременния свят.

Въпроси за разискване

1. Как може отрудената майка да балансира между дома и работата и да намери време за лично посвещение?
2. Можете ли да си спомните за две омъжени жени от Библията, които също са пътували подобно на Е. Вайт? (Виж Лука 8:1-3).
3. Какви идеи можете да предложите на мъж или жена, които са прекалено отдадени на работата си?

Укрепване на семейството въпреки трудностите Травмата на раздялата и развода

Ралф и Имоджийн Томпсън. Ралф е секретар на Генералната конференция, а съпругата му Имоджийн - медицинска сестра в адвентната болница във Вашингтон.

Каквото е семейството, такава е църквата. Каквото е семейството, такъв е народът. Тъй като знае това, Сатана отправя най-яроствните си атаки срещу тази институция. Днес живеем в свят на разпадащи се семейства.

Да го кажем открито: Основата на семейството е общуването ни с Исус Христос. Той е Скалата, на която лежи всяко успешно семейство. Дори децата ни имат една песничка:

С Исус домът е щастлив, щастлив, щастлив.

С татко домът е щастлив, щастлив, щастлив.

С мама домът е щастлив, щастлив, щастлив.

Това е нещо повече от сантиментализъм, изразен с музика и поезия. Тук става въпрос за основно учение на Библията. В Писанието е казано: „Ако Господ не съгради дома, напразно се трудят зидарите. Ако Господ не упазии града, напразно бди стражарят“ (Пс. 127:1). И наистина, ако Бог не построи дома, напразни са опитите ни за постигане на щастие.

Напразете Христос глава на семейството

Необходимо е да направим Христос глава на семейството. Когато бащата и майката Го познават като Спасител и Господ и представят живота Му пред децата си, тогава домът е тръгнал по пътя към щастие.

Духовното посвещение около Божието слово трябва да бъде нещо обичайно за семейството. То дава тона на семейното единство и щастие и ни подготвя да се справяме с многобройните трудности и конфликтни ситуации, които неизбежно възникват във всеки дом.

Бракът може да е създаден от Бога, но ние трябва да го живеем на земята. Това изискване би трябвало да ни направи практични. И двамата съпрузи дават и взимат. Всеки от тях трябва да е готов на компромис с другия, стига това да не засяга принципи на вярата. Що се отнася до децата ни, трябва с готовност да ги изслушваме и да проявяваме взаимно уважение.

В някои общества мъжът решава всичко. Дава нареждания и съпругата и децата трябва да се подчиняват. Този модел на семейно управление е на изчезване дори сред обществата с патриархални обичаи. Ако Библията изисква мъжете да обичат съпругите си, както обичат себе си, тогава любовта трябва да бъде основа на семейните отношения, а златното правило - норма на поведение. Децата трябва да се покоряват на родителите си „в Господа“ (Еф. 6:1). Не може да има хармония в семейството, ако родителите са строги, прекалено взискателни, проявяващи неуважение и насилие към децата си.

Във всеки дом има недоразумения. Това се случва, защото всеки член на семейството е различен от останалите. Децата ни са различни и се отнасят към нас по различен начин. Бог не очаква от когото и да било да бъде асимилиран

от друг човек. Затова трябва да се научим да разбираме другите и да уважаваме мнението им. Необходимо е да свикнем да обсъждаме различията си в дух на компромис и взаимно приемане.

Понякога поради негодите на живота и борбата за свързване на двата края нямаме време да седнем и да изгладим нещата, да общуваме един с друг така, както би трябвало. Семейства, в които и двамата родители работят, трябва да бъдат особено бдителни да не би изтънелите нерви да породят унищожително напрежение в дома. Необходимо е да отделяме време да се изслушваме един друг.

Опасност за семейното единство

Семейното единство започва да се руши, когато един от членовете на семейството реши да направи нещо, без да се съобразява какви ще са последиците са останалите. Ако постигането на дадена цел би разрушило семейното единство, това означава, че трябва да направя преоценка на плана си, да го изменя или дори да го изоставя.

Не бива връзките с други хора да стават причина за нарушаване на щастието и спокойствието на семейното огнище. Макар че всеки има свои приятели и взаимоотношения, те не бива да са за сметка на семейството.

А сега нещо и по въпроса за развода. Днес това е явление, което заема все по-застрашителни размери не само в света, но и в църквата. Този тъжен неуспех на човешките взаимоотношения се чувства все по-осезателно в домовете и църквите ни.

Как става така, че двама души, които някога страстно са говорили на другите за любовта си един към друг, сега са стигнали до разрыв? Защо мъж и жена, свързали се „до края на живота си за добро и за лошо“, започват да изпитват такава взаимна неприязън, че стигат до съдебната зала?

Църквата може да говори за „виновната страна“ и за „невинния“, но специалистите започват да се съмняват в такава елементарна характеристика. Как можем да сме напълно сигурни, че едната от страните е абсолютно виновна, а другата - абсолютно невинна?

Разбира се, изневярата - основна причина за разводите - се осъжда не само от църквата, но и от обществото като цяло. Но днес освен този фактор има и други причини за развод - някои от тях от етично естество, а други - съвсем тривиални. Не бива да се допуска невярност към брачната клетва, прелюбодеяние или други неморални постъпки. Често следва втори брак, без да се помисли за последиците за децата, роднините или църквата.

Основната причина е, че съпрузите не са поели еднакво бреме. В религиозен смисъл това означава, че те може би изповядват различна вяра. Напрежението, възникнало от противостоящи си религиозни убеждения, може да доведе до разногласия, омраза и накрая - раздяла или развод.

Възможно е и хора от едно изповедание да не носят еднакво бреме - имам предвид социалната област, културата и сферата на емоциите. Всяко едно от тези неща може да породят напрежение в брака.

В повечето случаи на развод има елемент на егоизъм от едната или от двете засегнати страни. Неспособност за приспособяване към различията на партньора. Липса на компромис. Отказ да даваш и да вземаш. Парите също са една от основните причини за разпадане на семейството. Понякога сексуалната и физическата несъвместимост може да доведе до напрежение, неразбирателство и развод.

Но каквато и да е борбата, каквито и да са проблемите пред брака, апелираме разводът да се смята за най-крайно средство. *Каквато и да е провокацията, по мирението трябва да бъде приоритет номер едно.*

Разбира се, има ситуации, при които един от съпрузите е във физическа опасност и животът му е застрашен. При

такива обстоятелство раздялата може да бъде законна. Но ние вярваме, че Библията съветва да се запази единството, да се намери начин за примирение чрез евангелието, чрез съвети и молитви. Трябва да направим всичко възможно да запазим брака си.

Преди да помислите за развод, помислете за децата. Помислете как ще се развие животът им. Колко много деца са душевно наранени и белязани за цял живот в резултат на развода на родителите им!

Никой от нас не е съвършен. Всички трябва да се научим да си прощаваме и да се обичаме въпреки грешките и различията си. Точно тук любовта ни към Бога бива подложена на изпит. Точно тук се изявява силата на евангелието.

„В добри и лоши времена, в богатство или бедност, докато смъртта ни раздели.“ На тази клетва не бива да се гледа с пренебрежение. Апелираме към семейните двойки да останат заедно. Опитайте се с Божия помощ да разрешавате възникващите проблеми. Опитайте се да спасите децата си от травмата, която получават, след като видят как двама души, проявявали любов един към друг, стигат до раздяла. Апелираме към адвентните семейства да се молят заедно, да останат единни и ако е необходимо, да направят необходимия компромис в името на семейното единство.

Но ако въпреки всичко това се стигне до развод, нека бъдем сигурни, че нашият Бог е Бог на любовта.

Завършваме с думи на утеха към тези, които са се развели и се опитват да излекуват душевните си рани. Исус може да изцелява! Ние като църква трябва да проявяваме любов и прощение. Необходимо е да правим всичко възможно да помагаме на хората, преживели такава травма. Трябва да разтворим ръце на любов и да ги приемем. Трябва

да ги уверим, че макар и животът да им е нанесъл жесток удар, милостивата Божия десница ще ги обгърне с вечна любов, с която никога няма да се разделят!

Дано Бог да направи домовете ни късчета от небето на земята.

Въпроси за разискване

1. Какво трябва да предприемат семейните двойки, когато плановете и целите им се разминават? Как може да се постигне хармония при подобни обстоятелства?
2. Кои са стъпките, които брачните партньори трябва да предприемат, за да премахнат причината за развод?
3. Как трябва да се отнася църквата към онези, които са преживели травмата на развода?

Самотните в Божието семейство

Какво означава да станем братя и сестри в Христос?

Одри Джонсън, директор на отдела за семейството към Югозападната калифорнийска конференция на Църквата на адвентистите от седмия ден

Това се случи в съботата преди Деня на майката - любимия празник на семействата и църквите в цяла Северна Америка. Жените гордо носеха букети цветя - някои от най-скъпите, които могат да се намерят в специализираните магазини, а други от местния супермаркет. Голямата колежанска църква бе изпълнена до краен предел. Пасторът бе решил да проповядва за значението на семейните отношения.

„Важно е съпругите да помнят, че трябва да изглеждат толкова спретнати, колкото са изглеждали, когато са ходили на среща със своя избраник“, посъветва пасторът. Той бе добър човек и вероятно би се стреснал, ако разбереше каква мъка причиняваха думите му на Ани. Тя бе млада и по общоприетите стандарти много красива. Сега стоеше сама... Скоро и предстоеше развод. Съпругът ѝ бе красив, и даровит млад човек, но вече се знаеше, че има хомосексуални връзки. И така, Ани стоеше самотна на стола си и мислеше как по-бързо да си тръгне.

Кои други присъстваха на богослужението? Много неженени студенти. Няколко млади мъже и жени от бизнеса,

чието дълго пътуване през образователната система бе изключило до този момент възможността за брак. Много от жените с бели коси седяха заедно. Няколко самотни майки бяха там с децата си.

Да, имаше и много „редовни“ семейства. Децата им вече бяха заспали на скутовете за голямо облекчение на изморените родители. Сред присъстващите имаше семейства на средна възраст с израснали деца или дори с внуци.

На показ

С приближаването на обяда децата станаха неспокойни. Но пасторът привлече вниманието им, като помоли всички семейни двойки да се изправят и да подновят брачната си клетва. Интересна група, но не толкова многобройна, колкото някой би предположил. Някои бяха доволни, други станаха с неохота, трети се изчервиха.

Белокосите дами гледаха в пода. Посивелите самотни мъже не обръщаха поглед ни наляво, ни надясно. Разведените, самотните родители, бъдещите семейни, както и онези, които бяха предпочели да не се женят, или стоящите сами, тъй като семейният партньор не бе пожелал да приеме адвентизма или го бе напуснал, стояха по местата си, изпитвайки различна степен на неудобство. Всички наблюдаваха ритуал, който не ги засягаше. Ани побягна от църквата веднага след като семейните двойки се изправиха.

Това е истинска история. Всяка събота сутрин множество семейни хора стоят по столовете на адвентните църкви.

Семейни? Дали самотните родители са семейни? Как се отнася църквата ми към 35-годишна делова жена или към самотната студентка, която учи в близкия университет? Не казваме ли понякога: „Как е възможно толкова хубаво момиче да не се е омъжило?“ или „Какво му има на тоя, че още не се е оженил?“ Колко от църквите ни дават възможност

на младите да се събират и да общуват помежду си и с приятелски настроени църковни членове?

За ранната християнска църква от времето на Петдесетница бе казано: „И те постоянстваха в поучението на апостолите, в общението... и всеки ден прекарваха единодушно в храма и разчупваха хляб по къщите си и приемаха храна с радост и простосърдечие, като хвалеха Бога и печелеха благоволенieto на всичките люде“ (Деяния 2:42-47).

Какъв пример за следване! Чудно ли е, че стихът завършва така: „А Господ всеки ден прибавяше на хората ония, които се спасяваха.“ **ОБЩУВАНЕТО** е ключът към църковния растеж!

Мисията на църквата

Рей Андерсън и Денис Гернси, двама богослови, отделили особено вниманието на теологията на семейството, пишат следното: „Може ли църквата да поддържа стабилни семейства в обществото, без да изоставя неженените и да ги принизява до статута на второстепенни граждани? Не само че може, но и трябва... Ние сме не само отделни части от едно тяло. Необходимо е да изпълняваме функциите си заедно.“

И все пак, църквата не е особено приятелски настроена, нито е създала чувство за принадлежност към едно голямо семейство у тези, които живеят сами с децата си. В САЩ статистиците казват, че повече от 50 % от възрастните ще прекарат голяма част от живота си самотни, разведени или овдовели.

След първото раждане

Исусовото учение за новородението е особено важно и то означава, че само едно раждане не е достатъчно. Трябва да има и второ раждане, основаващо се на общуването ни с Бога и отделно от връзките ни с каквото и да е земно семейство. С други думи, Исус представя църквата като семейство.

Доброто семейство не пренебрегва самотния брат или леля, разведена дъщеря или син поради семейното им положение. Така също и едно добро църковно семейство не се отнася към неженените като към хора втора ръка.

А какво да кажем за разведените? За семейни ли ги броим? Вдовиците семейни ли са? Някой отговорят с „не“ за разведените и с „да“ за вдовиците, защото все пак овдовяването не е въпрос на избор. Но какво е отношението ни към разведените? Някои недостойни хора само обвиняват, подозират, порицават и клюкарстват по техен адрес.

Една самотна майка трябваше да събере кураж, за да отиде със сина си на празненство в адвентен колеж. Когато другите на масата ѝ откриха, че е разведена, тя и синът ѝ бяха изключени от разговора. Не мисля, че точно това е имал предвид Исус, като ни е призовал да бъдем братя и сестри.

В Христовото тяло ние сме преди всичко братя и сестри, а след това съпрузи и съпруги. Като синове и дъщери на Христос ние сме преди всичко братя и сестри на нашите бащи и майки, а след това техни синове и дъщери. Това е приоритетът. Оставаме братя и сестри въпреки житейските превратности. Библията ни учи, че сме *сънаследници* с Исус Христос.

Думите „брат“ и „сестра“ не са просто благочестив жаргон. Църквата е семейство от семейства. Църквата не е клуб или професионална организация, в която хората се събират поради някакви общи интереси. Например, човек става член

на една благотворителна организация, за да развива благотворителна дейност. Други хора в организацията може да са негови колеги, но не са негови братя и сестри в християнския смисъл на думата.

Стойността на отделната личност

Едно е да приемаме дадени идеи, друго е да ги прилагаме на практика. Повечето църкви се интересуват предимно от семействата и там несемейните просто се чувстват не на място.

Ние християните трябва да поддържаме братството. Братството - представата за църквата като семейство - набляга на отделната личност, а не само от въпроса за брака и безбрачието.

Както доброто семейство включва всичките си членове в разпределението на домашните задължения, така добрата църква включва в дейностите си всички съобразно дарбите им. Несемейните са в такава степен Христови последователи, в каквато са и женените братя и сестри. Те могат да помагат на децата, на работата в съботното училище, да пеят в хора, да участват в църковния съвет.

Както членът на доброто семейство може да изпитва някаква нужда и да помоли роднините си да му помогнат, така и добрата църква трябва да е семейство за човека в нужда. Спомням си една самотна майка, чиято къща бе занемарена в резултат на безпаричие и прекалена ангажираност. Тя бе поразена, когато членовете на нейната група в съботното училище отидоха да окосят тревата, да изкоренят плевелите, да поправят оградата и да поставят нова врата. Те боядисваха и поправяха цял ден и изпитваха голямо удоволствие от работата си. Държаха се като членове на Божието семейство.

Да помагаме на църковното семейство означава да проявяваме доброта и приятелство към овдовелите още много

време, след като сме присъствали на погребението. Колко често овдовели църковни членове чуват думите: „Е, виждам, че се справяш добре“, само защото идват на църква както обикновено и носят обичайните си дрехи. Но не бива да забравяме, че когато се върнат у дома, прекарват останалата част от съботния ден сами.

Съботата и особено петък вечер са най-трудното време за самотните, особено за тези, които са преживели развод или смъртта на брачния партньор. Божията утеха и присъствие помага, но Божието семейство трябва да помогне в това божествено дело!

Не бива да забравяме и семейните самотници. Те имат брачен партньор, който не споделя или се е отделил от адвентизма и от християнската вяра. Тук става въпрос за друг вид самота, която трябва да подтикне Божието семейство към по-големи грижи.

Преди много години Х. Ричардс* казал на група пасторски съпруги: „Освободете ме от обществото на пенсионерите или от което и да друго място, което разделя хората. Ние се нуждаем и от младите, и от старите, и от женените, и от несемейните, и от разведените, и от болните, и от здравите. Нуждаем се един от друг. Всички ние се нуждаем от Исус, а Исус се нуждае от всички нас.“

Мисля, че наистина е така!

Въпроси за разискване

1. Приблизително колко процента от членовете на вашата църква са несемейни според дефиницията на тази статия? По какъв начин ги подкрепяте. Какво още е необходимо да се направи?

2. Опишете несемейен мъж или жена, които са оказали голямо и положително влияние в живота ви.

* Основателят на адвентните радио програми в САЩ - б.пр.

Какво означава да бъдеш родител

Как да заобиколим децата си с добро влияние

Емилио Гарсия-Маренко, вицепрезидент на университета в мексиканския град Монтеморелос. Ада Гарсия-Маренко завежда отдела за семейна помощ в същия град.

Адолфо и Кармен току-що са станали родители. Чувстват се объркани от многобройните и противоречиви съвети на приятели и роднини. Едуард и Роксана желаят двете им деца Едуард и Азалия, съответно на 4 и 2 години, да бъдат по-независими. Юджийн и Лойда, чиито синове са на 17, 14 и 12 години, ги съветват да се радват на децата си сега, преди да започнат да искат независимост.

Общото между тези семейства е, че имат трудната задача да създадат подходяща домашна атмосфера, която да помогне на децата им в процеса на израстване и съзряване в мъже и жени, които обичат Бога, имат лично общуване с Исус и са достойни, благородни и честни.

Като родители ние сме изправени пред големи предизвикателства. Бъдещето на църквата, на обществото и на народите през следващото поколение ще зависи до голяма степен от това, което правим в малкото години, през които децата ни са с нас. Затова особено важно е да разберем какво Бог очаква от нас да направим, за да упражняваме

възможно най-доброто влияние у дома, помагашо на децата да достигнат небесния идеал. Важно е да имаме ясно разбиране за поверените ни от Бога цели и задачи.

Те са поне четири.

Първо, трябва да представяме Божия характер по най-добрия начин. Бог избра ролята на баща, за да покаже най-добре какво е отношението Му към нас. Използван е един от най-нежните изрази - „Авва, Отче!“, записан в Римл. 8:15; Гал. 4:6. Интересно е, че Исус го използва по време на кулминацията на кризата: „Авва, Отче, за Тебе всичко е възможно... не обаче, както Аз искам, но както Ти искаш“ (Марко 14:36).

Е. Вайт заявява, че „за децата родителите заемат мястото на Бога“ („Детското възпитание“). Те са „Божии представители“ („Възпитание“). Това е универсална истина. Проучванията показват, че представата ни за Бога е тясно свързана с представата за родителите, която се оформя в детските ни години.

Признавайки този факт, Е. Вайт казва: „Бащите, майките и учителите трябва да осъзнаят получената от Бога отговорност и чест да станат Негови представители пред децата. Характерът, разкриващ се в ежедневните взаимоотношения, ще отрази за добро или за лошо в ума на детето следните думи от Свещеното писание: „Както баща жали чадата си, така Господ жали ония, които Му се боят“ (Пс. 103:13). „Както един, когото утешава майка му, така Аз ще ви утеша“ (Исая 66:13). Щастливо е детето, в което тези думи събуждат чувства на любов, благодарност и доверие“ („Възпитание“).

Неправилното представяне на Бога може да има фатални последици за развитието на децата ни. То може да стане причина за разбиване на семейните отношения и породените от това проблеми. Възможно е да се създадат чувства на страх, отхвърляне или бунт срещу Бога и срещу

всякакъв авторитет. Следователно жизнено важно е да създадем у децата си точна представа за Бога.

Двадесет и четири годишният Джордж каза на преподавателя си, опитващ се да му обясни, че за него Бог е като баща: „Не ми казвайте, че Бог ме обича и че е като баща ми. Ако е като него, не би ме обичал.“ След това отчаяно извика: „Ако Бог е като баща ми, не желая да имам нищо общо с Него!“

Следователно първата ни цел е да се посветим на задачата лично да представяме Бога.

Втората цел е да предадем християнските ценности на децата ни. Непрекъснато са подложени на влияниия, опитващи се да вложат в тях ценности, противоположни на християнските учения. Родителите християни трябва активно да наблюдават какво е влиянието на приятелите на децата им, на книгите, телевизията, игрите, играчките, компютърните програми и всичко останало. Те трябва да знаят какво става в училище. Необходимо е да се познават с възрастните, с които децата им контактуват. Важно е да знаят всичко, което има потенциала да влияе на неоформените и лесно повлияващи се детски умове.

От голяма значение е родителите да създадат добри семейни взаимоотношения, да представят чрез живота си ценностите, които се опитват да наложат, да общуват с други семейства, поддържащи сходни възгледи, да дават на децата си възможност да се включват в съзидателна дейност и себеотрицателна работа за нуждаещите се.

Но най-важно е да им предадат християнските ценности, като с думи и дела поставят на първо място в живота си личното общуване с Исус.

Третата ни голяма цел е да помогнем на децата си да развият христоподобен характер. Господната служителка казва: „Нека най-важната задача в живота ви бъде оформянето на детския характер според Божествения образец“ („Детското възпитание“).

За да постигнем това, трябва да разберем Божествения идеал. Библията е пълна с наставления и илюстрации за развитието на различни характери. Например във Вт. 6 гл. се говори за издигане на паметници на Божието провидение, които да учат следващите поколения. Друг пример са блаженствата. С тях Господ обрисова картината на Божия идеал за балансиран и добре развит характер (Матей 5:3-12). В Гал. 5:22, 23 Павел ни учи, че плодът на Духа е характер, изпълнен с „любов, радост, мир, дълготърпение, благост, милост, милосърдие, вяност, кротост, себеобуздание“. Във Фил. 4:8 говори за това, колко е важно да пазим дори мислите си, ако искаме да развием благороден характер: „Всичко, що е истинно, що е честно, що е праведно, що е любезно, що е благодатно,... това зачитайте.“

Когато децата ни бяха още малки, открихме екземпляр от една чудесна книга, озаглавена „Стълбата на живота“, издадена от Образователния отдел на Генералната конференция. Там намерихме материали, които да ни помогнат във възпитанието на децата ни. Богато илюстрираният текст, подходящ за деца в предучилищна възраст, се основаваше на Петровата „стълба“ от качества: вяра, добродетел, благоразумие и т.н. (2Петрово 1:5-7).

Писанията на Божията вестителка също съдържат дадени от Бога напътствия по тази точка. Всички родители адвентисти би трябвало да прочетат книгите „Детското възпитание“, „Възпитание“ и „Съвети, към родители и учители“, за да получат по-широка представа за Божия план за децата си.

Но преди всичко трябва да отделяме време и сили да изучаваме текстове от Библията и от Духа на пророчеството, в които се говори за детството, юношеството и младостта на Христос. „Животът на Исус“, гл. 7-9, би трябвало да е настолно четиво за родителите християни, които имат искреното желание да помогнат на децата си да развият христоподобен характер.

Четвъртата цел на родителите е да подготвят децата си за самостоятелни действия и самоконтрол. „Целта на възпитанието е децата да бъдат научени на самоконтрол“ („Възпитание“). Децата се раждат без способност за вземане на решения, преценяване и самостоятелни действия. За да се научат как да действат, те имат нужда от напътствие, мотивация, ръководство, поправка и атмосфера на любов и разбирателство.

В книгата си „Как да отгледаме самоконтролиращи се деца в самолюбив свят“ Стивън Глен твърди, че ученето на децата на самоконтрол включва седем основни елемента: детското усещане, че израства като личност; чувство за стойност на собствената личност; убеждение, че ще може да промени заобикалящата обстановка, когато е необходимо; способността за самопознание и за контролиране на вътрешния си свят; възможността да има добри отношения с другите.

Повече от всичко останало детето има нужда да се научи да се уповава на Бога и да се стреми да изпълнява волята Му. Следователно важно е да помогнем на детето да стигне до лично посвещение и близко общуване с Бога.

Не е лесно да влияем положително на децата си, за да изпълним великите ни цели на родители. Необходимо е духовност, пълно себеотдаване, упоритост и увеличаващо се познание за Божията любов. Но преди всичко трябва да имаме личен контакт с Бащата на всички и да помним, че Той е по-заинтересуван от спасението на децата, отколкото сме самите ние.

„След като изпълните задълженията си към вашите деца - казва Божията служителка, - заведете ги при Бога и Го помолете да ви помогне. Кажете Му, че сте извършили вашия дял и с вяра Го помолете да извърши Своя, т.е. онова, което сами не можете да постигнете... Той ще чуе молитвата ви. Ще се радва да ви отговори“ („Детското възпитание“).

Нека представим децата си пред Господа и да се доверим на обещанията Му, дадени от любов. След време ще получим от Него наградата на вечния живот - за себе си и за тях!

Въпроси за разискване

1. Разисквайте четирите големи цели на родителите, за които се споменава в статията. Според вас коя е най-важна? Защо?

2. Защо родителите трябва да проявяват интерес към влиянията, с които са заобиколени децата им? Възможно ли е загрижеността да бъде породена и от действията на църковни членове? Защо?

3. Според вас коя е най-голямата радост на родителя? Кое ви е харесвало най-много във вашите родители?

Благочестивият пример в дома

По-въздействащ от думи

Е. Вайт

Наскоро Господ ми изтъкна голямата нужда да напомня на родителите адвентисти важната задача, която имат у дома.

Всички, които изповядват, че вярват в скорошното идване на Христос, имат особено важно задължение да се подготвят така, че заедно с децата си да посрещнат Господа при пришествието Му. Бог желае да види, че родителите Му се отдават с цяло сърце и не пренебрегват възложената им работа, а децата и младежите ни разбират съвсем ясно Божията воля за тях. Те трябва да се научат да се противят на злото и да избират правдата; да бягат от греха и да стават верни Божии служители, готови да отдадат за делото Му всичките си сили.

Няма нищо по-ефективно

Малко на брой родители осъзнават колко важно е да влияят на децата си чрез личния си пример на благочестие, който е по-въздействащ от заповеди. Няма друго толкова полезно средство във възпитаването им по правилен начин. Децата и младежите трябва да имат истинския образец, за да успеят да победят греха и да усъвършенстват християнския си характер. Този образец могат да открият в живота на

одителите си. Някой трябва да им покаже пътя, преди да лязат в Божия град и да се зарадват от наградата си на поедители. Като живеят благочестиво и разумно пред децата и, родителите могат да им покажат нагледно делото, което м предстои.

Бог желае родителите да бъдат за децата си възплъщение на принципите от Словото. Нека си поставят за цел да възпитават децата си за Бога. За да насочват нозете им по есения път, е необходимо да проявяват непрестанни усилия и постоянно да се молят. Напълно възможно е децата и юношите да бъдат научени да обичат Бога и да Му служат.

Възможно е да преподаваме принципите на правдата - наповед след заповед, правило след правило, тук малко, там малко, докато желанията и наклонностите на сърцето бъдат приведени в хармония с ума и волята на Бога. Когато бащите и майките осъзнаят отговорността си и откликнат на призива на Светия Дух да се заемат с тази пренебрегвана работа, в домовете на хората ще има преобразяване, което ще накара ангелите да се радват.

Нека родителите изучават първата глава от Второто послание на апостол Петър. Там е представено превъзходството на библейската истина. Проповядва се идеята, че християнството е непрестанен растеж, постоянно израстване в милост и добродетели, които дават сила на характера и подготвят душата за вечен живот.

„Благодат и мир да ви се умножават чрез познаването на Бога и на Исуса, нашия Господ. Понеже Неговата божествена сила ни е подарила всичко, що е потребно за живота и за благочестието чрез познаването на Този, Който ни е призовал чрез Своята слава и сила, чрез които се подариха скъпоценните нам и твърде големи обещания, за да станете чрез тях участници на божественото естество, като сте избягали от произлязлото от страстите разтление в света.

То по самата тая причина положете всяко старание и прибавете на вярата си добродетел, на добродетелта си благоразумие, на благоразумието си себеобуздание, на себеобузданието си твърдост, на твърдостта си благочестие, на благочестието си братолюбие и на братолюбие то си любов. Защото ако тия добродетели се намират у вас и изобилват, те ви правят да не сте безделни, нито безплодни в познаването на нашия Господ Исус Христос.“

Да израстваме заедно

Родители и деца имат привилегията да израстват заедно в Христовата благодат. Онези, които се съгласяват с представените в Божието слово условия, ще открият, че им е дадено всичко възможно за задоволяване на духовните нужди и за постигане на победа. Когато изпитат нужда от благодатта, която само Небето може да подари, а Христос да придаде на всички желаещи, те ще станат участници в небесния дар.

Онези, които примат библейската истина, трябва да я пазят добросъвестно. Необходимо е да израстват в познанието на Господа и да събират в душите си небесната светлина. Но не бива да спират дотук. Трябва да предават и на други получената светлина и познание. Господ очаква родителите да правят искрени и съвместни усилия за възпитаване на децата си в дух на служене. В дома трябва да изявяват добродетелите на Светия Дух и във всичките си пътища да признават Този, Който е обещал да ни усъвършенства във всяко добро дело чрез освещението на Духа. Когато родителите се събудят и разберат пренебрегваните досега задължения, ще се учудят на духовната слепота, с която се е характеризирал досегашният им живот. И след като започнат да се учат от Христос, ще разберат как да извършат работата си по един приемлив начин.

Предстои изпитание

Прекалено малко се върши за подготовката на децата ни за предстоящите изпитания, които ще имат при съприкосновението си със света и светските влияния. Не им се помага така, както трябва, за да оформят силни характери, с които да устояват на изкушенията и да останат твърди в принципите на правдата. Предстоят големи изпитания пред всички, които останат верни на Божиите заповеди и свидетелството Исусово.

Родителите трябва да разберат на какви изкушения са подложени юношите всеки ден. Необходимо е да ги учат да преодоляват тези изкушения. В училището и в света има влияния, които трябва да се изолират. Бог желае да обърнем очите си от суетата, удоволствията и амбициите на света и да ги насочим към славната и безсмъртна награда за онези, които тичат с търпение в надпреварата, представена ни в евангелието. Той иска да учим децата си да избягват влиянията, които биха ги отклонили от Христос. Господ ще дойде скоро и ние трябва да се подготвим за това тържествено събитие. Братя и сестри, нека ежедневният ви живот в дома разкрива принципите на Божието слово. Небесните посредници ще ви помагат, когато се стремите да достигнете съвършенство и се опитвате да учите децата си как да придържат живота си към принципите на правдата. Христос и небесните посредници желаят да оживотворят духовните ви сетива, да обновят живота ви и да ви научат на необятните Божии неща.

Родителите трябва да бъдат единни във вярата си, за да могат да бъдат единни и в усилията си да възпитават децата в истината. Върху майката лежи отговорността да оформи умовете на малките деца. Но бащата трябва да изпълнява отговорностите си в дома. Върху него, както и върху майката, лежи задължението да работи за духовното благоуспя-

ване на децата си. Деловите начинания често държат бащата далеч от дома и му пречат да вземе равностойно участие във възпитанието на децата. Но всеки път, когато има възможност, трябва да помага на майката в това дело. Нека родителите работят заедно, като влагат в сърцата на децата си принципите на правдата.

Обетът на Давид, записан в Псалм 101, трябва да бъде обет на всеки, върху когото лежи отговорността за опазване на дома. Давид заяви: „Ще внимавам в пътя на непорочността... Ще ходя с незлобиво сърце всред дома си. Няма да положа пред очите си нещо подло. Мразя работата на изневерниците. Тя няма да се прилепи до мене. Развратено сърце ще бъде отхвърлено от мене. Нищо нечестиво не ще познавам. Който клевети скришно съседа си, него ще погубя. Който има горделиво око и надигнато сърце, него не ще да търпя. Очите ми ще бъдат над верните на земята, за да живеят с мене. Който ходи непорочен в пътя, той ще ми бъде служител. Който постъпва коварно, няма да живее вътре в дома ми. Който говори лъжа, няма да се утвърди пред очите ми.“

Първата ни отговорност

Мисионерската работа у дома е най-важното задължение. Чрез нея даваме светлина на хората, свързани с нас в родствени и кръвни връзки. Не бива да пренебрегваме задължението си да правим всичко възможно да ги доведем до усвояване на познанието, което сме получили. Апостол Павел казва: „Но ако някой не промишлява за своите, а най-вече за домашните си, той се е отрекъл от вярата и от безверник е по-лош“ (1Тим. 5:8).

Нима хората, които трябва да разнесат една тържествена вест за спасението на света, ще правят съвсем незначителни усилия за членовете на собствените си семейства, които не са приели истината? Ще допуснат ли родителите умовете им да

бъдат погълнати от маловажни въпроси и да не могат да отговорят на най-важния въпрос: „Готово ли е семейството ми да посрещне Господа?“ Ще се заинтересуват ли от великите истини за сегашните последни дни и ще пожелаят ли да видят как тази вест отива до други народи и страни, като същевременно допуснат собствените им деца, най-скъпоценното си притежание, да живеят непредупредени за опасността и неподготвени за бъдещите събития? Нима тези, които благодарение на Божието слово и свидетелството на Духа са получили ясно разбиране за задълженията си, ще допуснат годините да отминават, без да правят никакви усилия за спасението на децата си?

Христос очаква хората да Му сътрудничат, за да може да действа върху сърцата на нашите деца и юноши. С голямо желание небесните същества очакват да видят родителите да направят такава подготовка, каквато е необходима, за да останат децата им верни на Бога в предстоящия конфликт и да влязат през портите на Божия град.

Нека родителите се събудят от състоянието си на безразличие и започнат да „изкупуват благовремието“. Нека се опитат да поправят грешките, които са направили в миналото по отношение на възпитанието на децата си. Нека тези, които са пренебрегнали възложената им от Бога работа, се покаят и със страх от Господа поемат отговорността си. Стремейки се да възвеличат Божия закон в ежедневния си живот, те ще направят закона почитаем в очите на децата си.

Сп. „Ривю енд херълд“, 12 октомври 1911 г.

Въпроси за разискване

1. Защо Е. Вайт набляга на примера на родителите?
2. Кое прави особено важно доброто домашно възпитание в наше време?
3. Ако родител се провали, има ли все още надежда?